

NUOHOOJAN AMMATTITUTKINTO

TUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus 2002

ISBN 952-13-1472-9 (nid.)

ISBN 952-13-1473-7 (pdf)

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

DNO 25/011/2002

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ 13.5.2002

Voimassaoloaika
1.8.2002 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
määräyksen antamiseen perustuu

L 631/1998, 13 § 2 mom

A 812/1998, 1 § 1 mom

Kumoaa määräyksen no 74/011/1995

Muuttaa määräystä no

NUOHOOJAN AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallitus on päättänyt Nuohoojan ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.8.2002 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

JUKKA SARJALA
Jukka Sarjala

Opetusneuvos

AIMO KAISANIEMI
Aimo Kaisaniemi

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
1	§ Näyttötutkinnot	7
2	§ Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
3	§ Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintasuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	8
2	Luku	
	NUOHOOJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
1	§ Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	NUOHOOJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
1	§ Tulisijojen ja savuhormien nuohous	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	10
2	§ Ilmanvaihtojärjestelmien puhdistus	11
	a) Ammattitaitovaatimukset	11
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
3	§ Kiinteistöjen turvallisuuden tarkkailu	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	13
4	§ Asiakaspalvelu ja nuohousyrittäjän hoito	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
5	§ Ammattitaidon osoittamistavat	15
	Liite AMMATTIALAN KUVAUS	16

1 Luku

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § NÄYTTÖTUTKINNOT

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittymistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammattipätevyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § NÄYTTÖTUTKINTOIHIN VALMISTAVA KOULUTUS

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkintojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § AMMATTITAIIDON OSOITTAMISTAPOJEN JA TUTKINTOSUORITUSTEN ARVIOINNIN YLEISET PERUSTEET

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arviointikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla todellinen tai mahdollisimman realistinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä, kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmien, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

NUOHOOJAN AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § TUTKINNON OSAT

Nuohoojan ammattitutkinnossa osoitetaan työelämässä tarvittava ammattitaito ja tarpeelliset sosiaaliset valmiudet. Nuohoojan ammattitutkinto muodostuu neljästä pakollisesta tutkinnon osasta (ydinpätevyysalueesta). Tutkinto on valmis, kun kaikki tutkinnon osat on suoritettu hyväksytysti.

Nuohoojan ammattitutkinnon osat ovat:

1. Tulisijojen ja savuhormien nuohous
2. Ilmanvaihtojärjestelmien puhdistus
3. Kiinteistöjen turvallisuuden tarkkailu
4. Asiakaspalvelu ja nuohousyrityksen hoito

Jokainen tutkinnon osa/ydinpätevyysalue on suoritettava hyväksytysti.

NUOHOOJAN AMMATTITUTKINTO
TULISIJOJEN JA SAVUHORMIEN NUOHOUS
ILMANVAIHTOJÄRJESTELMIEN PUHDISTUS
KIINTEISTÖJEN TURVALLISUUDEN TARKKAILU
ASIAKASPALVELU JA NUOHOUSYRITYKSEN HOITO

3 Luku

NUOHOOJAN AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

Nuohoojalla on ammatin harjoittamiseen hyvät perusvalmiudet ja käytännön taitotaidot. Hänellä on hyvät perustiedot palonehkäisystä, taloudellisesta energiankäytöstä ja ympäristönsuojelusta. Hänellä on myös käsitys niiden merkityksestä niin nuohouksessa kuin ilmastointityössäkin. Hänellä on valmiudet ja halu kehittää työssä itseään, ammattitaitoaan ja työmenetelmiään.

Nuohooja osaa ottaa työssään huomioon sekä omaan että muiden työturvallisuuteen, terveyteen ja ergonomiaan liittyvät näkökohdat. Hänellä on tähän tarvittavat hyvät tiedot ja valmiudet. Nuohooja tuntee yhteiskunnallisen vastuunsa mm. ihmisten terveyteen, ympäristön- ja ilmansuojeluun ja työsuojeluun liittyvissä kysymyksissä.

1 § TULISIJOJEN JA SAVUHORMIEN NUOHOUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Nuohooja osaa nuohota hyvää kädentaitoa osoittaen tehokkaasti, oikein ja siististi tulisijat ja savuhormit. Etenkin yleisimpien tulisijojen, kuten liesien, leivinuunien, takkojen, lämmitysuunien, kiukaiden, patojen ja hormien, nuohoustyön tulee sujua ammattitaitoisesti. Lisäksi osaamisen ja nuohoustyön

hallinnan tulee olla sentasoista, että hän suoriutuu myös hänelle rakenteeltaan vieraan tulisijan nuohouksesta.

Nuohooja tuntee alansa lainsäädännön, ohjeet sekä suositukset. Nuohooja tuntee erityisen hyvin tulisijojen ja savupiippujen paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät ja pystyy toimimaan asiantuntijana tulisijoihin ja savuhormeihin liittyvissä kysymyksissä.

Nuohoojalla on hyvät tiedot palamisesta, polttoaineista ja lämmityslaitteista. Hän ymmärtää ympäristönsuojelun merkityksen ja tuntee savukaasujen ja palamisjätteiden vaikutukset ympäristölle. Hän tietää, miten huollolla ja kunnossapidolla voidaan vaikuttaa lämmityslaitteiden taloudelliseen ja ympäristöä vähemmän kuormittavaan energian käyttöön.

Nuohoustyötä tehdessään nuohooja havaitsee mahdolliset virheet tulisijojen käytössä. Hän osaa tavanomaisia mittaustapoja käyttäen selvittää kattilalaitoksen hyötysuhteen ja tuntee keskeiset menetelmät, joilla voidaan parantaa palamistulosta.

Nuohooja osaa toimia oikein sekä johtaa toimenpiteitä nokipalotilanteessa ja hoitaa nokipaloa. Nuohooja osaa myös hallitusti suorittaa puhdistustarkoituksessa noen polton pikeentyneessä hormissa. Hän tuntee nokipalon synty- ja syttymissyöt ja osaa opastaa nokipalon ehkäisemisessä.

Nuohooja havaitsee työkohteissa ilmenevät huoltotarpeet, tuntee niiden korjaustavat ja suoriutuu omaan työkenttäänsä kuuluvista huoltotoista.

Nuohooja on työssään omaksunut työturvallisuusnäkökohdista hyvät menettelytavat ja käyttää asianmukaisia suojavälineitä sekä työvaatteita ja -välineitä.

Nuohooja osaa neuvoa ja opastaa asiakkaitaan palamiseen, tulisijoihin ja savuhormeihin liittyvissä käyttö-, huolto- ja suunnitteluasioissa.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- nuohoustyön perusasioihin, kuten tulisijojen ja savuhormien nuohoukseen, tulisijojen ja savuhormien rakenteiden tuntemukseen, nokipaloon ja sen hoitoon
- tulisijojen ja savuhormien paloturvallisuuden sekä kiinteistöjen käyttö- ja huoltoturvallisuuden sekä henkilöturvallisuuden tarkastustyön osamiseen
- palamiseen ja sen seurantaan ottaen huomioon sekä energiatalouteen että ympäristönsuojeluun liittyvät asiat
- itsenäiseen toimintaan ja ongelmatilanteiden ratkaisuun sekä kykyyn toimia hyvän asiakaspalvelun hengessä ja asiantuntijan roolissa
- työturvallisuusnäkökohtiin, työasuun ja työvälineisiin
- ammattiin liittyvään lainsäädäntöön ja ohjeisiin.

Suoritus arvioidaan hyväksytyksi, kun tutkittava

- osaa nuohota hyvää kädentaitoa osoittaen tehokkaasti, oikein ja siististi sekä käyttää oikeita ja tarkoituksenmukaisia työvälineitä
- osaa toimia itsenäisesti sekä pystyy omatoimisesti ratkaisemaan nuohoustyössä esiintyviä ongelmatilanteita
- tunnistaa tulisijojen ja savuhormien paloturvallisuuden sekä kiinteistöjen käyttö- ja huoltoturvallisuuden sekä henkilöturvallisiin liittyvät puutteet
- omaa hyvät perustiedot palamisesta, energiataloudesta, polttoaineista ja lämmityslaitteista, ymmärtää ympäristönsuojelun merkityksen ja tietää savukaasujen ja palamisjätteiden ympäristövaikutukset
- osaa selostaa nokipalon syyt sekä hallitsee sen hoitamisen
- tunnistaa turvallisuuteen, energiatalouteen, ympäristösuojeluun ja ongelmajätteisiin liittyvät ongelmatilanteet
- tuntee ammattiin läheisesti liittyvät säädökset ja säännökset sekä toimii näiden mukaisesti.

2 § ILMANVAIHTOJÄRJESTELMIEN PUHDISTUS

a) Ammattitaitovaatimukset

Nuohooja tuntee alansa lainsäädännön, ohjeet sekä suositukset. Nuohooja tuntee ja tunnistaa ilmanvaihtojärjestelmien rakenteet ja laitteet. Hän hallitsee eri ilmanvaihtojärjestelmien toimintaperiaatteet sekä osaa tulkita/lukea oikein suunnitteluasiakirjoja, ilmanvaihtopiirustuksia, toimintakaavioita ja -selostuksia sekä tavanomaisia ilmastointilaitosten säätökaavioita. Nuohooja ymmärtää sisäilman laadun merkityksen ihmisten hyvinvoinnille ja tuntee sisäilman laatuun vaikuttavat tekijät.

Nuohooja tuntee tavanomaiset ilmastointijärjestelmien puhdistusmenetelmät ja laitteet sekä hallitsee puhdistustyön eri vaiheet puhdistustyön suunnittelusta lähtien. Hän tuntee yleiset ilmastointilaitosten mitoitus- ja mittausperiaatteet. Nuohooja tuntee ilmanvaihtojärjestelmien toimintojen vaikutuksen kiinteistön energiatalouteen, kestävyYTEEN ja viihtyisyyteen.

Nuohooja tuntee ilmanvaihtojärjestelmien rakenteet ja toiminnan sekä paloturvallisuuden ja siihen vaikuttavat tekijät. Nuohooja tietää ilmanvaihtolaitoksen tiiviyyden merkityksen sekä toiminnan että turvallisuuden kannalta. Nuohooja on perehtynyt ilmanvaihtolaitoksen palo-, lämpö- ja äänieristykseen. Nuohooja osaa raportoida puutteista asianmukaisesti.

Nuohooja on työssään omaksunut työturvallisuuskäytännöistä hyvät menettelytavat ja käyttää asianmukaisia suojavälineitä sekä työvälineitä ja -välineitä.

Nuohooja ymmärtää ja huomioi kiinteistön tulisijojen ja ilmanvaihtolaitteiden vaikutukset toisiinsa, mm. palamisilmaan ja kiinteistön painesuh-teisiin. Nuohooja tunnistaa tavanomaiset ilmanvaihtojärjestelmän toiminnassa esiintyvät ongelmat ja osaa suorittaa huoltotoimenpiteet sekä osaa opastaa asiakkaitaan ilmanvaihtojärjestelmän käyttöön liittyvissä asioissa.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- ilmanvaihtojärjestelmien toimintaperiaatteiden ja rakenteiden tunte-mukseen sekä järjestelmien puhdistustekniikan ja puhdistusmenetelmien hallintaan
- ilmanvaihtojärjestelmien paloturvallisuuden tarkastustyön osaamiseen
- ilmanvaihtopiirustuksien ja toimintakaavioiden lukemiseen
- ilmanvaihto-ongelmien tunnistamiseen ja niiden ratkaisuun
- ilmanvaihtojärjestelmän ilmavirtojen mittaukseen
- työturvallisuuteen, työasuun ja työvälineisiin
- alaan liittyvään lainsäädäntöön ja ohjeisiin
- kykyyn neuvoa asiakkaita ilmanvaihtoon liittyvissä asioissa.

Suoritus arvioidaan hyväksytyksi, kun tutkittava

- hallitsee puhdistustyön suorittamisen ja osaa valita tehokkaan puhdistusmenetelmän sekä oikeat ja tarkoituksenmukaiset työvälineet
- tunnistaa ilmanvaihtojärjestelmän paloturvallisuuteen liittyvät puutteet ja osaa raportoida niistä
- osaa lukea sekä tulkita ilmanvaihtopiirustuksia ja toimintakaavioita
- tuntee ilmanvaihtojärjestelmien toimintaperiaatteet
- tuntee alan lainsäädännön
- osaa ratkaista ilmanvaihtoon liittyviä ongelmia sekä osaa opastaa ja ohjata asiakkaita.

3 § KIIENTEISTÖJEN TURVALLISUUDEN TARKKAILU

a) Ammattitaitovaatimukset

Nuohooja hallitsee palonehkäisyn perusteet. Hän tuntee tärkeimmät kiinteistöjen paloturvallisuuteen vaikuttavat tekijät sekä tunnistaa puutteet ja riskit.

Nuohooja tunnistaa kiinteistössä myös muut tavanomaiset ihmisten turvallisuutta vaarantavat tilanteet, virheet ja puutteet. Hän osaa raportoida virheistä ja puutteista asianmukaisesti.

Nuohooja tuntee paloturvallisuuteen liittyvät säädökset ja säännökset. Nuohooja osaa opastaa ja neuvoa asiakkaita turvallisuuteen liittyvissä asioissa. Hän osaa esittää perusteltuja korjausvaihtoehtoja tavanomaisiin turvallisuutta vaarantaviin pulmiin.

Nuohooja tuntee henkilöturvallisuuteen liittyvät säädökset. Hän huomaa näissä laitteissa mahdollisesti esiintyvät puutteet ja virheet sekä osaa opastaa niiden korjaamisessa.

Nuohooja tietää ja osaa opastaa, miten toimitaan palon syttyessä ja hallitsee alkusammutuksen.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

- paloturvallisuuteen liittyvien säädösten ja säännösten keskeisen sisällön tuntemiseen ja soveltamiseen käytännön tarkkailutyössä
- pienikiinteistöjen rakenteelliseen paloturvallisuustarkkailun osaamiseen
- paloturvallisuuteen liittyvän asiakaspalvelu- ja neuvontatyön sekä raportoinnin hallintaan
- kykyyn tunnistaa ja ottaa huomioon vaara- tai ongelmatilanteet kiinteistöissä ja työskentely-ympäristössä.

Suoritus arvioidaan hyväksytyksi, kun tutkittava

- osaa soveltaa hallitsemansa keskeiset paloturvallisuuteen liittyvät säädökset ja säännökset käytännön palotarkkailutehtävissä
- tunnistaa ja osaa raportoida vaaraa aiheuttavista tekijöistä kiinteistössä sekä havaitessaan vakavia henkilöturvallisuuteen liittyviä puutteita
- osaa välittömästi käynnistää tarvittavat toimenpiteet puutteiden poistamiseksi
- ymmärtää asiakkaan neuvonnan ja opastuksen tärkeyden paloa ja tapaturmia ehkäisevässä toiminnassa ja hallitsee päivittäisen työnsä yhteydessä tapahtuvan asiakkaiden opastus- ja neuvontatyön
- toimii tarkkailutyössään palo- ja henkilöturvallisuuteen liittyvien säädösten ja säännösten mukaisesti.

a) Ammattitaitovaatimukset

Nuohooja on omaksunut nuohouksen palveluammattina ja toimii työssään noudattaen sisäisen yrittäjyyden periaatteita. Hänelle on kehittynyt näkemys, mitä hyvä palvelu nuohousalalla on. Hänellä on perustaidot asiakaspalvelusta ja markkinoinnista.

Nuohooja ymmärtää, että yhteistyösuhteet vaikuttavat olennaisesti työssä menestymiseen. Hän tuntee toimintaympäristönsä vaikutuskanavia ja osaa analysoida ja ennakoida toimialansa kehityssuuntia.

Nuohooja suoriutuu nuohoustoiminnan kirjallisista töistä ja raportoinneista, kuten nuohousluettelot ja -raportit, nuohoustodistukset ja -laskut, palaute-raportit, lausunnot sekä tarkastuspöytäkirjat, tarjoukset jne.

Nuohoojalla on perustiedot ja -taidot nuohousyrityksen toiminnan edellytysten arvioinnista ja toiminnan suunnittelusta sekä talouden että toiminnan seurannasta. Nuohooja tuntee ammatinharjoittamiseen liittyvät vastuut, velvoitteet ja oikeudet.

b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit

Tämän tutkinnon osan arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin

- asiakaspalvelun laatuun ja hallintaan
- viestinnän ja markkinoinnin perusteiden hallintaan
- nuohoustoiminnan kirjallisiin töihin, raporteihin tms. sekä alan lainsäädäntöön
- tarjous- ja kustannuslaskennan osaamiseen sekä palvelujen ja tuotteiden hinnoitteluun
- alan lainsäädännön sisällön tuntemiseen ja sen huomioonottamiseen myös työssä
- yritystoiminnan aloittamisessa tarvittaviin valmiuksiin

Suoritus arvioidaan hyväksytyksi, kun tutkittava

- osaa markkinoida nuohouspalveluita ja osaa henkilökohtaisen myyntityön sekä asiakaspalvelun
- suoriutuu nuohoustoiminnan kirjallisista töistä sekä raportoinneista
- osaa budjetoida toimintaa ja osaa kustannuslaskennan perusteita mm. hinnoitellakseen palvelunsa ja tuotteensa katteellisesti
- osaa arvioida omia valmiuksiaan toimia yrittäjänä sekä pohtia asiantuntijoiden kanssa valmiuksien kehittämistä

-
- osaa hankkia ja arvioida yrityksen perustamiseen liittyvää tietoa, käyttää asiantuntijapalveluja sekä tuntee eri yritysmuodot vastuineen ja velvoitteineen
 - osaa toimia työturvallisuuteen ja työsuojeluun liittyvän keskeisen lainsäädännön mukaisesti (työturvallisuus-, työterveyshuolto-, tapaturmavakuutus-, sairausvakuutuslaki sekä laki nuorten työntekijöiden suojelusta)
 - nuuhooja tuntee työsopimus-, työaika-, vuosiloma- ja eläkelakien keskeisen sisällön.

5 § AMMATTIT AidON OSOITTAMISTAVAT

Ammattitaidon arvioimiseksi annettavien näyttöjen lähtökohtana on saada selville, kuinka hyvin käytännön taidot ja niiden pohjana oleva tietoperusta sekä käsitteelliset rakenteet ovat sovittuneet yhteen ja suhteessa siihen, mitä tutkinnon eri osissa vaaditaan. Tätä on testattava pääasiassa toiminnallisilla tehtävillä, joita voidaan tarvittaessa täydentää suullisesti, kirjallisesti tai muilla tavoin.

Taidon pääasiallisena arviointimuotona on käytettävä työnäyttöä, taitotestiä, työtoiminnan havainnointia tai simulointia ja kestoaltaan vaihtelevia projektitehtäviä. Myös dokumentoituja todisteita vaadittavasta osaamisesta ja muita arviointimenettelyjä sekä näiden erilaisia yhdistelmiä voidaan käyttää.

Yksittäisen arviointimuodon käytön valinnassa on otettava huomioon mm., kuinka hyvin se sopii tutkintovaatimusten mittaamiseen, miten se vastaa työelämän luonnollisia käytäntöjä, kuinka hyvin sen avulla voidaan erottaa haluttu pätevyys ei-pätevästä osaamisesta, miten helppokäyttöinen se on eri toimintaympäristöissä sekä kuinka selkeä se on arvioitsijoille ja arvioitavalle.

Edellytetyn ammattitaidon taustalla olevan tiedon ja ymmärryksen tason selvittämiseksi toiminnallisen näytön tukena voidaan käyttää kyselyjä ja haastatteluja, itse- tai ryhmäarviointia, kirjallisia tuotoksia, asiantuntijakeskusteluja tai muuta keinoa, jolla tutkittavan osaamisen taso täsmentyy.

Ammattitaito on arvioitava jokainen tutkinnon osa kerrallaan niin, että tutkittavan ammattitaitoa verrataan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksiin.

Arviointikriteerien mukainen suoritus on hyväksyttävä.

AMMATTIALAN KUVAUS

Nuohous on Suomessa järjestetty kolmella tavalla. Kunnassa voi olla kunnallinen nuohoustoimi, piirinuohousjärjestelmä tai sopimusperusteinen nuohousjärjestelmä.

Käytettävästä järjestelmästä päättää kunta. Nuohoustyötä tekevältä vaaditaan nuohoojan ammattitutkinto.

Kunnallisessa nuohoustoimessa nuohous hoidetaan osana kunnan pelastustointia.

Piirinuohousjärjestelmässä kunta tekee sopimuksen nuohoustehtävien hoitamisesta ammatinharjoittajana tai liikkeenharjoittajana toimivan piirinuohoojan kanssa. Piirinuohoojalla voi olla palveluksessaan työntekijöitä. Sopimusperusteisessa järjestelmässä kiinteistön omistajat tekevät sopimukset suoraan nuohoojan kanssa.

Nuohooja huolehtii kiinteistön tulisijoista ja savuhormeista sekä ilmanvaihtojärjestelmistä. Nuohoustoimi ja nuohoojan tehtävät ovat perinteisesti kuuluneet palonehkäisyyden keskeisen osan nuohoojan nykyisestä työkentästä muodostavatkin pelastustoimesta annetun lain nojalla tehtävät työt. Nuohoojalla lainsäädäntöön perustuvaa työtä ovat tulisijojen ja savuhormien nuohous, ilmanvaihtokanavien puhdistus ja näiden kohteiden paloturvallisuuden ja henkilöturvallisuuden kunnan tarkastaminen.

Palonehkäisyyden liittyvät tehtävät ovat tulevaisuudessakin keskeinen osa nuohoojan ammattikuvaa. Alan tehtäväkenttä on kuitenkin tuntuvasti laajenemassa niin, että nuohoojan hoidettavaksi tulee enemmän myös tulisijoihin ja ilmanvaihtojärjestelmiin liittyviä energiataloudellisia ja ympäristönsuojelutehtäviä. Perinteisten puhdistustehtävien rinnalle on jo tullut lämmityslaitteiden ja ilmanvaihdon säätö-, mittaus- ja suunnittelutehtäviä.

Nuohoojan ammattikuvaa laajentavat ja teknistävät myös kiinteistöjen sisäilman laadun parantamiseen ja valvontaan liittyvät tehtävät.

Nuohoojien asiakaskuntaan kuuluvat kiinteistönomistajien lisäksi myös rakennusalan suunnittelijat ja kuntien viranomaiset. Nuohoojan työ on asiakaspalvelua, joka edellyttää hyviä ihmissuhdetaitoja. Oleellinen osa nuohoojan työtä on perinteisesti ollut asiakkaiden neuvonta ja opastus.

Työn taustalla on vanha käsityöammatin perinne ja historia. Alan toimintaympäristön teknistyminen ja tulevaisuuden kehitys on kuitenkin haastavaa. Näin ollen työn hallinnan kannalta ovat tärkeitä sekä käden taidot että kyvyt omaksua uusien teknisten välineiden käyttöä.

Työtä tehdään myös korkeissa ja ahtaissa paikoissa. Esteenä alalla toimimiselle on korkeiden tai ahtaiden paikkojen pelko. Myös yliherkkyys kemiallisille aineille voi olla esteenä ammatissa toimimiselle.

Nuohousalalla työskenteleminen edellyttää erityistä vastuuntuntoa yksittäisistä ihmisistä, niin yksityisestä kuin myös yhteisestä omaisuudestamme sekä yhteisestä elinympäristöstämme.